

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2014. gada 28.maijā

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

227. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: J.Asaris, D.Baltiņa, A.Kronbergs, J.Dambis, A.Lapiņš, I.Tapiņa, I.Staša – Šaršūne, I.Purmale, J.Zilgalvis
Konsultanti:
V.Brūzis – Rīgas pilsētas Būvvalde
V.Cielava - jurists
Projektu pārstāvji:
A.Tomsons, N.Sproģis - Jumta stāva rekonstrukcijas ietekme uz kultūrvēsturisko vidi Stabu ielā 10;
I.Millers, M.Indāns, A.Drebeiniece - Ēkas Alauksta ielā 13 krāsojums;
M.Galants - Ēkas Dzirnavu ielā 82 kultūrvēsturiskās vērtības līmenis;
L.Ābele, I.Lucjanova, B.Jurjāne – VKPAI, Ēkas Tērbatas ielā 45A kultūrvēsturiskās vērtības līmenis.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 227.sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

D. Baltiņa aicina darba kārtībā papildus iekļaut jautājumu par Rīgas vēsturiskā centra kā UNESCO Pasaules mantojuma vietas menedžera deleģēšanu. Padome apstiprina sēdes darba kārtību, papildinot to ar D.Baltiņas ierosinājumu.

2.

Padomes 228.sēde

Padome nolemj 228.sēdi rīkot 4.jūnijā 15.00. D.Baltiņa informē, ka 228.sēdē nevarēs piedalīties. Padome nolemj 229.sēdi rīkot 18.jūnijā. I.Tapiņa informē, ka 229.sēdē piedalīties nevarēs.

3.

Jumta stāva rekonstrukcijas ietekme uz kultūrvēsturisko vidi Stabu ielā 10; Iesniedzējs: SIA „ART Projekts”.

Ziņo: A.Tomsons informē par projekta ieceri. Jautājums izvērtēšanai iesniegts, pamatojoties uz Būvvaldes prasību. Ēkai noteikts kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas statuss.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

D.Baltiņa: šī ir absurda situācija, kad kārtējo reizi kāds jāpārliecina ievērot likumu. Nedrīkst pieļaut jau tā deformētā jumta deformēšanu. Drīzāk tas būtu jāatgriež bijušajā situācijā. Ja telpu vēlas īrēt reklāmas aģentūra, tai šāda nepārveidota vide būtu vieta papildus iedvesmai. Iecere nav pieļaujama.

J.Dambis: grafiskais attēlojums nav pietiekoši skaidrs, līdz ar to nevar pārliecinoši spriest par iecerētajām izmaiņām. Normatīvie akti neļauj jumtu ainavu pasliktināt, bet ja situācija tiek uzlabota – izmaiņas ir

pieļaujamas. Taču šobrīd to no iesniegtajiem materiāliem nevar spriest, līdz ar to nevar pieņemt kvalitatīvu lēmumu.

V.Bruzis: ēkai šobrīd nav sākotnējais jumts. Sākotnēji tas bija vienslīpju. Šis jau ir pārveidots. Mansarda pacēlums, kas ir šodien, jau ir vēlāka laika uzslāņojums.

A.Kronbergs: šī ir vieta, kur būtu pieļaujamas izmaiņas. Īpaši, ja tas nav oriģinālais jumts. Ēka iegūtu jaunas iespējas savai izmantošanai, kas kopuma vērtējams pozitīvi. Ēkas izmantošana būtu veicināma, nevis apturama. Tomēr iesniegtie materiāli ir pārāk neskaidri, lai spriestu par ieceres kvalitāti.

I.Tapiņa: ņemot vērā, ka ēka ir daudz „mocīta” un šobrīd ir sliktā stāvoklī, šis varētu būt gadījums, kad izmaiņas būtu pieļaujamas, bet viennozīmīgi konstatējams – iesniegtais risinājums nepārliecina, ka tieši šāds tas ir pārdomāts un atbalstāms.

I.Purmale: nav jumta pārmaiņu noliedzēja, bet tomēr piedāvātajā risinājumā vienlaidus stikla josla nebūtu labākais veids apgaismojuma ienešanai bēniņu elpā. Vajadzētu meklēt citus risinājumus jumta izbūvēm. Piedāvātais risinājums šajā gadījumā nav atbalstāms.

J.Asaris: nepiekrīstu šādam piedāvātam risinājumam, bet pilnīgi atbalstītu, ka bēniņu telpas varētu tikt izmantotas labāk. Piekrīt izgaismojuma risinājumu meklējumiem, bet ne tieši konkrētajā veidā.

A.Lapiņš: izbūvei šobrīd ir vienkāršota pieeja, jāmeklē jauni – labāki risinājumi.

I.Staša – Šaršūne: varētu atbalstīt jumta izmantošanas un pārbūves iespējas, bet ne šādā risinājumā.

Iesniedzējs lūdz atlikt lēmuma pieņemšanu un pauž vēlmi tuvākajā laikā iesniegt papildus materiālus un risinājumus atbilstoši šajā sēdē paustajiem viedokļiem.

Padome lēmumu nepieņem.

4.

Ēkas **Dzirnavu ielā 82** kultūrvēsturiskās vērtības līmenis.

Iesniedzējs: M.Galants

Ziņo: M.Galants lūdz Padomi noteikt ēkai nelielu kultūrvēsturisku vērtību pretēji Būvvaldes un VKPAI šobrīd lemtajam – kultūrvēsturiski vērtīga ēka.

Padome un eksperti izsakās par jautājumu:

J.Dambis: ja runājam par vietas attīstību, šī ir sarežģīta un grūta teritorija. No kultūras mantojuma saglabāšanas viedokļa mums jābūt ieinteresētiem, lai pilsētībūvnieciski pēc iespējas ātrāk šajā vietā robs tiktu aizpildīts. Ja īpašnieks vēlas uzbūvēt ko kvalitatīvu, pagalma šaurības dēļ var rasties grūtības. Pagalma ēka ir bijusi nopietni pārbūvēta, līdz ar to apjoms vairs nav oriģināls. Īpašniekam un vietai ērtāk un izdevīgāk būtu, ja kultūrvēsturiskā vērtība būtu nevis pati ēka, bet tās vecākā fasādes daļa. Tas ļautu fasādi saglabāt un iekļaut apbūvē, nesaglabājot pilnībā visu ēku. Šobrīd pretrunā nonākušas saglabāšanas un kvalitatīvas attīstības un vajadzības. Kompromiss varētu būt, par saglabājamo vērtību noteikt vienu fasādes daļu. Tad tas ir atkarīgs no arhitekta meistarības, kā atrisināt kvalitatīvas attīstības jautājumu.

A.Kronbergs: VKPAI savā lēmumā jau ir formulējusi ēkas kultūrvēsturisko vērtību: pret Dzirnavu ielu pavērstās fasādes pirmo četru stāvu fasādes arhitektūra.

J.Zilgalvis: kultūrvēsturisko vērtību šai ēkai tiešām veido pirmo četru stāvu fasāde.

V.Brūzis: pašreiz ēka kā kultūrvēsturiski vērtīga novērtēta, jo tā šobrīd redzama no ielas frontes. Ja īpašnieks grib būvēt jaunu ēku ielas frontē, pašreizējā ēka no publiskās ārtelpas vairs nebūs redzama. Tad to iespējams arī nojaukt. Tā vairs neveidos ielas apbūves fronti.

I.Staša - Šaršūne: šobrīd nevēlētos steigties ar ēkas fasādes vai apjoma vērtības noteikšanu. Tā protams veido pilsētībūvnieciski tradicionālu situāciju. Tomēr ēkas līmeni varētu pārvērtēt tad, ja mēs zinātu kontekstu - kāds paredzēts ielas korpuss un vai patiesam nepieciešams pašreizējo ēku nojaukt. Ar konkrētu piedāvājumu ielas frontes attīstībai būtu vieglāk spriest, kā vide attīstīsies.

J.Dambis: ja ir pieņemts lēmums, ka ēka ir kultūrvēsturiski vērtīga un tās vērtību veido konkrētas daļas, atbilstoši normatīvajiem aktiem, plānojot zemes gabala attīstību, ar to ir jārēķinās un vērtības jāsauglabā. Ja mūsu nolēmums būtu – ēka ar nelielu kultūrvēsturisku vērtību, bet fasādes daļa – kultūrvēsturiski vērtīga, tad ēka var pārtapt par kaut ko citu diezgan brīvi, atkarība no kopējām iecerēm.

L.Ābele: ja ir noteikts ēkas līmenis, VKPAI to vairs nepārvērtē. Jo ir bijuši gadījumi, kad īpašnieks, kas nav apmierināts ar noteikto līmeni, nogaida vairākus gadus, kamēr ēka sāk brukt, tad lūdz to pārvērtēt. VKPAI, ja nav izmantota apstrīdēšanas iespēja, objekta statusu fiksē kā nemainīgu, ja vien neatklājas jauni apstākļi.

A.Kronbergs: būtu jāmeklē kompromiss vietās, kur atsevišķi sarežģījumi būtiski traucē pilsētas attīstību. Ja likums atļauj Padomei paust šādu viedokli, ierosina noteikt ēkas vērtīgākās daļas, kas būtu saglabājamās, pieļaujot pārējo vietas kvalitatīvu attīstību.

D.Baltiņa: Padome šobrīd runā par to, par ko trūkst informācijas. Mēs īsti pēc vizuālajiem materiāliem nevaram spriest, vai un kas konkrēti ir vērtīgs. Mēs nevaram apstrīdēt VKPAI divreiz izdoto lēmumu. Tas nav arī pareizs precedents, kad katrs, kam nepatīks VKPAI un Rīgas domes lēmums, var nākt ar lūgumu to pārskatīt, sniedzot konkrētu vēlmju sarakstu, ko vēlas redzēt vietā. Iespējams, VKPAI otrajā reizē bija precīzāk un skaidrāk jāformulē savs viedoklis. Tas būtu jārisina citādākā veidā, īpašniekam lūdzot VKPAI precizēt savu viedokli. Padomei sevi nevajadzētu diskreditēt. Pilsētībūvnieciskie argumenti ir pārliecinoši, tomēr pauž bažas par šīs sarunas juridisko formu. Mums ir jāzina, ka ar katru šādu gadījumu mēs radām precedentu.

J.Dambis: Padomei ir tiesības paust viedokli par ēku kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa jautājumiem, ņemot vērā, ka Padomē ir plašāka pārstāvniecība – ne tikai saglabāšanas, bet arī attīstības jautājumi.

I.Tapiņa: ir jāreaģē juridiski adekvāti.

V.Cielava: Padome var formulēt, ka saskata kultūrvēsturisko vērtību ēkas fasādei līdz 4.stāvam.

I.Lucjanova: VKPAI otrais lēmums nav nosūtīts ēkas īpašniekam. Otrā līmeņa lēmums nav stājies spēkā, jo nav nosūtīts īpašniekam. Ir tikai lēmuma projekts, ar kuru iepazīties, Galanta kungs lūdza šo lēmumu nenosūtīt, jo informēja, ka vēlēties vērsties Padomē.

L.Ābele: VKPAI jāņem vērā dažādu ekspertu viedoklis. Galanta kungam ir tiesības vērsties Padomē, iegūt informāciju un to iesniegt VKPAI. Šajā gadījumā iestāsies Baltiņas kundzes minētais precedents, kad VKPAI nākotnē būs jāinformē iesniedzēji, ka gadījumā ja nepiekrīt VKPAI viedoklim, ir iespējas vērsties pēc viedokļa Padomē. Attiecībā uz vērtību, pamats šādam vērtējumam ir – šāda tipa ēkas Rīgas struktūras un rakstura dēļ līdz šim vērtētas kā vērtīgas. Tas ir konsekvences jautājums. Eksperti ir novērtējuši, ka ēka ir vērtīga, šajā gadījumā nākot pretī – pieļaujot rekonstrukciju.

J.Asaris: šajā teritorijā perimetrālās apbūves situācijā jaunā ēka būtu iegūstama konkursa rezultātā. Ja Padome nosaka, ka fasāde ir vērtīga, tas būtu iestrādājams konkursa noteikumos.

Padome balso par lēmumu: Padome uzskata, ka ņemot vērā konkrēto pilsēt būvniecisko situāciju, šajā teritorijā iespējama īpašuma kompleksa attīstība, likumā noteiktajā konkursa kārtībā veidojot ielas ēku. Padome atbalsta VKPAI viedokli, ka ēkas Dzirnavu ielā 82 vērtīgākā daļa ir pret Dzirnavu ielu vērstās fasādes pirmie četri stāvi. Pagalma ēkas pārveidošana un rekonstrukcija ir pieļaujama, saglabājot ekspertu noteikto fasādes vērtīgāko daļu.

Par – 6: J.Zilgalvis, J.Dambis, A.Lapiņš, A.Kronbergs, I.Purmale, J.Asaris

Pret – 0;

Atturas – 3: D.Baltiņa, I.Staša – Šaršūne, I.Tapiņa

Padomes lēmums: Padome uzskata, ka ņemot vērā konkrēto pilsēt būvniecisko situāciju, šajā teritorijā iespējama īpašuma kompleksa attīstība, likumā noteiktajā konkursa kārtībā veidojot ielas ēku. Padome atbalsta VKPAI viedokli, ka ēkas Dzirnavu ielā 82 vērtīgākā daļa ir pret Dzirnavu ielu vērstās fasādes pirmie četri stāvi. Pagalma ēkas pārveidošana un rekonstrukcija ir pieļaujama, saglabājot ekspertu noteikto fasādes vērtīgāko daļu.

5.

Ēkas Tērbatas ielā 45A (būves kadastra apzīmējums 0100 022 0040 003) kultūrvēsturiskās vērtības līmenis. Iesniedzējs: VKPAI

Ziņo: I.Lucjanova informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību. VKPAI viedoklis – ēka ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību, jo ēkas oriģinālā substance daļēji zudusi, kā arī ņemot vērā pilsēt būvniecisko situāciju. Būvvaldes viedoklis – kultūrvēsturiski vērtīga ēka, ņemot vērā, ka tā atrodas īpašā apbūves grupā. Procedūra uzsākta, jo šobrīd tiek veikts novērtējums visām apbūves grupām.

Padome un eksperti izsakās par jautājumu:

V.Brūzis: Būvvalde neuzskata, ka ir zudis būvapjoms. Tas, ka zudusi ēkas apdare, nenozīmē, ka zudis būvapjoms. Tāpat – tas ir apbūves fragments, kura sastāvdaļas būtu jā saglabā.

J.Zilgalvis: ēka laika gaitā ir būtiski pārveidota. Palicis vienīgi senatnīgais apjoms. Tāpēc komisija, šo jautājumu izvērtējot arī otro reizi, vienbalsīgi atstāja spēkā savu lēmumu.

I.Staša – Šaršūne: konkrētās ēkas vērtības līmenis jāvērtē kontekstā ar visām novērtētajām ēkām šajā fragmentā. Jautājums, kāpēc šāda īpašas apbūves teritorija tika izveidota, ko mēs ar visu šo teritoriju vēlamies pateikt?

J.Dambis: vērtēšanas procesā konteksts tika ņemts vērā, pilsēt būvnieciskā skatījumā. Uz Padomi ir iesniegts tikai šis, strīdīgais, jautājums.

A.Lapiņš: atšķirībā no pārējām divām ēkām, šī ēka veido iekritumu stūrī. Šī ir cita situācija, nekā ar ēkām, kas veido ielas fronti.

D.Baltiņa: pēc iespējas būtu jāiestājas par šīs ēkas saglabāšanu, īpaši ņemot vērā, ka var rasties ieceres šajā vietā būvēt jaunu, daudz lielāku apjoma ēku, kas var radīt problēmas. Šobrīd nav situācija, kad ir konkrētas attīstības vajadzības. Nosakot zemāku kultūrvēsturiskās vērtības līmeni, mēs pakļaujam ēku nojaukšanas riskam.

J.Dambis: ierosina jautājuma izvērtēšanu atlikt un lūgt sagatavot informāciju par visu konkrētās ēku grupas ēku vērtības līmeni.

Padome atliek jautājuma izvērtēšanu.

6.

Par atteikumu saskaņot ēkas **Alauksta ielā 13** krāsojumu.
Iesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

Ziņo: A.Drebeiniece un projekta ierosinātāji informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību Padomē. A.Drebeiniece lūdz Padomes argumentus un atzinumu par iepriekšējo lēmumu ēkas Alauksta ielā 13 krāsojuma sakarā.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

J.Dambis: jautājums ir vērtēts un lēmums pieņemts, izejot no informācijas, kas ir Padomes rīcībā. Ja runājam par normatīvajiem aktiem, Padomei ir jārēķinās ne tikai ar RDPAD nosauktajiem normatīvajiem, aktiem, bet arī ar likumu Par kultūras pieminekļu aizsardzību, no tā izrietošajiem Ministru kabineta noteikumiem, starptautiskām konvencijām, hartām un citiem mantojuma politikas dokumentiem. Ja runājam par pilsētu vēsturiskajiem centriem, būtiska ir mantojuma kopuma vērtību radītā noskaņa. Arī šāda māksla ietekmē pilsētas noskaņu, tāpēc uzskata, ka Padomei, tāpat kā Būvvaldei un VKPAI ir tiesības runāt par šiem jautājumiem. Ja jādod plašāks vērtējums par šādu zīmējumu ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi, jāriko plaša diskusija, pirms tam to sagatavojot, veicot analīzi un novērtējumu. Konkrētajā situācija neko vairāk kā par pieņemto lēmumu, Padome sniegt un atrisināt nevar. Nepieciešams uzaicināt Būvvaldes Vides dizaina nodaļas speciālistus, lai runātu par kopējiem principiem.

A.Kronbergs: konstatē, ak iesniegtajā materiālā ir arī citi objekti, kas Padomē nav apspriesti. Būvvaldei nav bijusi konsekvence Padomes viedokļa prasīšanā. Par šo jautājumu nepieciešama plašāka diskusija.

D.Baltiņa: vienlaikus būtu jānoskaidro arī, vai skaņota „Blank Canvas” festivāla aktivitātes.

Padome vienojas tuvākajā laikā rīkot diskusiju par minēto jautājumu.

7.

Atzinums par plānošanas dokumenta „Lokālplānojums Rīgas administratīvās teritorijas daļām – zemesgabaliem Mednieku ielā 7 (kadastra Nr.01000180028), bez adreses (kadastra Nr.01000180026), Dainas ielā 8 (kadastra Nr.01000330147), Skolas ielā 32 (kadastra Nr.01000200017), Tallinas ielā 6 (kadastra Nr.01000230130) un Tallinas ielā 10 (kadastra Nr.01000230024)” redakciju. Iesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments

I.Staša – Šaršūne sniedz situācijas raksturojumu, informē par lokālplānojuma risinājumiem un to pamatojumu.

D.Baltiņa: ņemot vērā, ka lielākajai daļai Padomes locekļu sēde šobrīd jāatstāj, aicina jautājumu kvalitatīvi izdiskutēt nākamajā sēdē.

I.Purmale: informē, ka jautājums šādā redakcijā jau pirms nākamās sēdes tiks virzīts skatīšanai Domē.

J.Dambis: atbalsta plašākas diskusijas nepieciešamību. Vairakkārt esam runājuši, ka labi, ja pilsētai veidojas nekustamo īpašumu fonds. Padomes uzdevums ir atbildīgs – vai Padome uzskata, ka minētie īpašumi nav pilsētai nepieciešami.

Padome nolēm jautājuma izvērtēšanu turpināt nākamajā sēdē.

Sēdi slēdz: 18.00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

D.Baltiņa

J.Dambis

A.Lapiņš

I.Purmale

I.Staša - Šaršūne

I.Tapiņa

J.Zilgalvis

Sēdei protokolēja:

B.Mūrniece